

МІНІСТЕРСТВО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених
Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур

**Матеріали
IX Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених і спеціалістів**

(23 квітня 2021 р., с. Центральне)

МІНІСТЕРСТВО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла

Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика та технології вирощування сіськогосподарських культур

Матеріали

IX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів
(23 квітня 2021 р., с. Центральне)

УДК 631.527.634.21

Толстолік Л.М., кандидат с.-г. наук, с.н.с., завідувач відділу селекції та сортоживчення
Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН
E-mail: l.tolstolik@ukr.net

СЕЛЕКЦІЯ АБРИКОСА В УМОВАХ ПІВДНЯ СТЕПУ УКРАЇНИ

У результаті селекційної роботи з абрикосом, яка ведеться у МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН більше 80 років, створені чудові сорти, які складають основу сучасного українського сортименту. Гібридний фонд станції зараз налічує близько 1,8 тис. сіянців. Для його поповнення у відносно сприятливих 2016-2018 рр. проведено міжсорткову гібридизацію в обсязі 14,3 тис. квіток у семи комбінаціях схрещування. За материнські форми взято сорти НБС-ННЦ 'Наслажденіє', 'Кримський Амур' та сорти мелітопольської селекції 'Ташенакський' і 'Зоряний', за батьківські – інтродуковані сорти 'Нью Джерсі', 'Early Blush', 'Boucheron' та 'Ninfa', які є носіями цінних господарсько-біологічних ознак, а саме: зимостійкості генеративних бруньок, стійкості до моніліального опіку, раннього та дуже пізнього строків досягання, високої урожайності, великоплідності, відмінних смакових та товарних якостей плодів універсального призначення.

Життєздатність пилку у обраних батьківських форм абрикоса була високою – від 88,4% ('Boucheron') до 94,3% ('Нью Джерсі'). Але біота абіотичні стресори стали причиною низького ступеня зав'язування плодів, який був в межах від 1,7% ('Наслажденіє' x 'Нью Джерсі') до 11,1% ('Кримський Амур' x 'Boucheron'). Встановлена сортова несумісність у комбінації 'Зоряний' x 'Наслажденіє', оскільки було отримано лише 17 плодів, або 0,6% від кількості запиляних квіток, що у 67 разів менше, ніж при

вільному запиленні. Стан 59 дворічних сіянців з сімей 'Зоряний' x 'Наслажденіє' і 'Ташенакський' x 'Ninfa', оцінений як добрий. Вихід сіянців – 19,5% від кількості отриманих гібридних насінин.

Несприятливі для культури абрикоса умови останніх п'яти років вплинули на значення господарсько-біологічних показників гібридних сіянців у селекційному саду. Аналіз товарних і смакових якостей плодів 1078 гібридів дозволив попередньо виділити 97 перспективних сіянців, що становить 9,0% від їх загальної кількості. Заслужують на увагу гібриди від вільного запилення сорту 'Сіянець Краснощогого', які мали відносно більший адаптивний потенціал, про що свідчить наявність у несприятливих агрокліматичних умовах урожайності до 10 кг/дер. Плоди сіянців у цих умовах були нижчого за середній та середнього розміру, їх маса не перевищувала 52 г. Перспективними материнськими формами визнано сорти 'Мелітопольський ранній', 'Бійський – 49' та відбірну форму 'А-3010'. Не виділено перспективних гібридів у комбінаціях, де материнськими формами були сорти 'Радуга' та 'Орфей', незначний вихід високотоварних гібридів був у схрещуваннях з сортом 'Фортуна'.

У загальному підсумку, за комплексом біологічних і господарських ознак найбільш пристосованими до умов південного степу України виявилися гібриди з сімей, де материнською формою був сорт 'Сіянець Краснощогого'.

УДК 633.111«324»:57.087.1:77.342(292.485:477.4)

Топко Р.І.¹, аспірант

Ковалишина Г.М.¹, доктор с.-г. наук, професор кафедри генетики, селекції і насінництва ім. проф. М. О. Зеленського

Рисін А.Л.², аспірант

Вологдіна Г.Б.², кандидат с.-г. наук, ст. н. с. лабораторії селекції озимої пшениці

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України

²Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України

E-mail: galinavologdina27@gmail.com

БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТА СПЕКТРАЛЬНА ОЦІНКА ПЕРЕД ПЕРЕЗИМІВЛЕЮ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Впровадження сучасних методів польової оцінки генотипів пшениці озимої є невід'ємною частиною підвищення якості селекційного процесу. Створення, адаптування та використання інноваційних технологій скринінгу в селекції стає все більш популярним та дозволяє селекціонеру ширше та об'єктивніше оцінювати вихідні форми та новостворений матеріал. Важливим для озимини є осінній період, коли за сприятливих погодних умов (поступове зниження температурного режиму) відбувається уповільнення інтенсивності росту пшениці озимої, змінюються фізіологічні і біохімічні процеси в організ-

мі рослини, які сприяють переходу її до стану зимового спокою. Стан посівів пшениці озимої (морфо-біометричні показники рослин) в осінній період значною мірою є визначальним у формуванні достатнього рівня зимостійкості, а відтак впливає на подальшу продуктивність культури.

Метою дослідження було вивчення біометричних показників рослин сортів та селекційних ліній пшениці м'якої озимої перед перезимівлею в умовах центральної частини Лісостепу та проведення спектральної польової оцінки. Експериментальна частина роботи була виконана в 2018–2020 рр. у селекційній сівозміні лабо-